มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

THAI COMMUNITY PRODUCT STANDARD

มผช.๗๕/๒๕๕๖

ตุ๊กตาชาววัง

THAI CULTURE DOLLS

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กระทรวงอุตสาหกรรม

ICS 97.195

ISBN 978-616-231-520-6

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ตุ๊กตาชาววัง

มผช.๗๕/๒๕๕๖

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กระทรวงอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๐๒-๓๓๖๓-๔

ประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
ฉบับที่ ๑๗๙๑ (พ.ศ. ๒๕๕๖)
เรื่อง ยกเลิกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ตุ๊กตาชาววัง

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ตุ๊กตาชาววัง มาตรฐานเลขที่ มผช. ๗๕/๒๕๔๖ และคณะอนุกรรมการพิจารณามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน คณะที่ ๒ มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒๐-๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ยกเลิกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ตุ๊กตาชาววัง มาตรฐานเลขที่ มผช. ๗๕/๒๕๔๖ และกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ตุ๊กตาชาววัง ขึ้นใหม่

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงออกประกาศยกเลิกประกาศสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ฉบับที่ ๘๑ (พ.ศ.๒๕๔๖) ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ และออกประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ตุ๊กตาชาววัง มาตรฐานเลขที่ มผช.๗๕/๒๕๕๖ ขึ้นใหม่ ดังมีรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

นายอุฤทธิ์ ศรีหนองโคตร
ผู้ตรวจราชการกระทรวงอุตสาหกรรม
รักษาราชการแทนเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
ตุ๊กตาชาววัง

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะตุ๊กตาชาววังที่ใช้ดินเหนียวและดินผสมเป็นวัสดุหลัก

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ ตุ๊กตาชาววังแบบดั้งเดิม หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำดินเหนียวมาแช่น้ำ กรองแยกเม็ดกรวด เม็ดทราย และสิ่งเจือปนอื่นออก ผึ่งจนดินหมาดและสามารถนำมาปั้นได้ แล้วปั้นด้วยมือเป็นรูปคน สัตว์ หรือสิ่งของต่างๆ ที่มีขนาดเล็ก (โดยทั่วไปสูงไม่เกิน ๔ เซนติเมตร) มีท่วงท่าลีลาต่างๆ ที่เลียนแบบวิถีชีวิต การแต่งกาย วัฒนธรรม และประเพณีของไทย แล้วนำไปเผา แต่งสีและลวดลายให้สวยงามตามต้องการ มีลักษณะเป็นตุ๊กตาเดี่ยวหรือเป็นชุด อาจมีการตกแต่งและประกอบด้วยวัสดุอื่น เช่น ไม้ กระดาษ ดอกไม้แห้ง ดังตัวอย่างรูปที่ ๑

๒.๒ ตุ๊กตาชาววังแบบสมัยนิยม หมายถึง ตุ๊กตาชาววังแบบดั้งเดิมที่ทำโดยใช้ดินเหนียวหรือดินผสมและวิธีอื่นแทนการปั้นด้วยมือ แต่ยังคงเอกลักษณ์ของตุ๊กตาชาววังโดยเลียนแบบวิถีชีวิต การแต่งกาย วัฒนธรรม และประเพณีของไทย ดังตัวอย่างรูปที่ ๒

๓. แบบ

๓.๒ ตุ๊กตาชาววัง แบ่งตามกรรมวิธีการทำออกเป็น ๒ แบบ คือ

๓.๒.๑ แบบดั้งเดิม

๓.๒.๒ แบบสมัยนิยม

รูปที่ ๑ ตัวอย่างตุ๊กตาชาววังแบบดั้งเดิม
(ข้อ ๒.๑)

รูปที่ ๒ ตัวอย่างตุ๊กตาชาววังแบบสมัยนิยม
(ข้อ ๒.๒)

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องประณีต สวยงาม มีรูปแบบและรูปทรงที่เหมาะสมและได้สัดส่วน ไม่แตก บิ่น และร้าว กรณีเป็นชุดเดียวกัน ต้องมีรูปแบบ ลวดลาย และสีที่กลมกลืนเข้ากันได้

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๒ เอกลักษณ์

ต้องมีลักษณะเฉพาะของตุ๊กตาชาววัง ดังนี้

๔.๒.๑ ตุ๊กตาชาววังแบบดั้งเดิม ต้องใช้ดินเหนียวและปั้นด้วยมือ มีท่วงท่าลีลาต่าง ๆ ที่แสดงถึงวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมของไทย เช่น ชุดการละเล่นพื้นบ้าน ชุดตลาดน้ำ ชุดวงดนตรีไทย

๔.๒.๒ ตุ๊กตาชาววังแบบสมัยนิยม เป็นตุ๊กตาชาววังแบบดั้งเดิมที่ทำโดยใช้ดินเหนียวหรือดินผสมและวิธีอื่นแทนการปั้นด้วยมือ แต่ยังคงมีท่วงท่าลีลาต่าง ๆ ที่แสดงถึงวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมของไทย เช่น ชุดการละเล่นพื้นบ้าน ชุดตลาดน้ำ ชุดวงดนตรีไทย

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๓ สี (ถ้ามี)

ต้องมีสีสม่ำเสมอ ติดแน่น ไม่ด่าง หลุด ลอก หรือเปรอะเปื้อน ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะ เมื่อจับหรือสัมผัสแล้วสีต้องไม่ติดมือ

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๔ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)

ต้องประณีต สวยงาม ติดแน่น เหมาะสมกับชิ้นงาน รอยต่อต้องไม่แยกออกจากกัน ไม่มีกลิ่นของสารเคมีและรอยเปรอะเปื้อนของสารที่ใช้ยึดติดชิ้นส่วนเข้าด้วยกัน ไม่มีขอบคมและปลายแหลม ยกเว้นกรณีที่เป็นลักษณะเฉพาะ กรณีใช้โลหะต้องไม่มีสนิม ขอบคมและปลายแหลม กรณีใช้ไม้หรือวัสดุธรรมชาติต้องไม่มีราหรือตำหนิที่เกิดจากการทำลายของปลวกหรือแมลงอื่น กรณีใช้พลาสติกต้องไม่มีเสี้ยนหรือครีบ

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๔.๕ การเคลือบเงา (ถ้ามี)

ต้องเรียบ สม่ำเสมอ สวยงาม ไม่เป็นเม็ด เป็นคราบ กรอบ แตก หลุดหรือลอก

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุตุ๊กตาชาววังในภาชนะบรรจุที่สะอาด แห้ง เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับตุ๊กตาชาววังได้

การทดสอบให้ทำโดยการตรวจพินิจ

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุตุ๊กตาชาววังทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อผลิตภัณฑ์ (ตามชื่อ มผช.) อาจตามด้วยชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ตุ๊กตาชุดแห่นาค ตุ๊กตาชุดขันหมาก

(๒) แบบ

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) ประวัติผลิตภัณฑ์ (ถ้ามี)

(๕) ข้อแนะนำในการดูแลรักษา

(๖) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ตุ๊กตาชาววังแบบเดียวกัน ทำโดยกรรมวิธีเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป เอกลักษณ์ การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๕ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ข้อ ๔.๒ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าตุ๊กตาชาววังรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบ สี (ถ้ามี) การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี) และการเคลือบเงา (ถ้ามี) ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว จำนวน ๕ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๓ ถึงข้อ ๔.๕ จึงจะถือว่าตุ๊กตาชาววังรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างตุ๊กตาชาววังต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าตุ๊กตาชาววังรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้
